

Alo tashidak (Potato late blight)

Tashidak aketba tetuyuba (Symptoms)

Iba tashidak ya tazüng len tamasa angur aser lia alo nung-a angutsü. Tashidak keter anogo 3-5 tsüngda nung tila-la, tulong-long aser tamang tuji sür alitsü. Kodang mopung nung tsü lia aser kanga mokongtir iba jaka nung tashidakji tamasa tu tashi tazünglen adoka alitsü. Tsüngküm mongpu kodang tapet südir tu mashi ka nung iba tashidak ya adoker. Ana meta aliba alu nung tashidak keta lira mopung ajanga menateper aser ano temalen alo tetong tashidakji lira iba ajanga menateper. Tu tesang aser tetong nung tashidakji mang-manger tsü atsüng ama alitsü.

Tashidak prokshia aotsüji tsüngsang mopung dak tulu ka keta lir. Anü poa tsüngsang junga alidang tu nung tarakji takong, tila-la aser ali senstü alitsü saka tetongjibo kecha tashidak maket alitsü akok. Tsüngsang talem mopung nung tsü aliba mapang nung tarakji kanga kera tanak akumer aser tetongji-a tashidak keta toker aser aonsotsü tap akumba teshinem ka adoker. Iba teshinem menembaji tashidak aketba temaitsü lir.

Tashidak kanga sashia aketba aloji ali sentsü akumer aser melongi tema nungi tashi kuma ayer. Item alo ya ali mesura bendena ayudak temülaba menar.

Tashidak adokba

Iba tashidak ya alo metsüjang nungi adokba lir aser kodang itemji tsünüdir lapi adokba nungi tashidakji tenzükadoker. Kanga tatsük aser mopung nung tsü aliba mapang (above 90% RH) aser kanga temekong (10-20 ° C) nung iba tashidak ya kanga kera ayiner.

Tazüokbayim (Control measures)

1. Mezüng küm alo tsünür iba tashidak ya alinungbo iba alu nungji kümna buba nung tetsünü. Mersü, bento, bengana (Non Solanaceous crop) item ya mademtsüla.
2. Tashidak kanga mela menaba alo jat tem metsünütsüla.
3. Küm shi jat tajung (certified seeds) aser tashidak maketba alo temerük dang tsünüang. Metsüjang mozütsü mancozeb nung ken metenna yur ang tsünü nung tashidakji tajemba kumdaktsür. Tera –ra tashi/ tap kumer aliba metsüjangji momokotsüsa jaka ka nung endokang.
4. Mol aser tsü tali makettsütsüla. Tu amak- amaka aliba ajanga ali aser tetong tai talangba alir aser iba ajanga tashidak temülaba adokdaktsür. Akokba tashi aki tsü (overhead irrigation) temalen nungi makettsütsüla.